

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Seimo narei
Agnei Zuokienei

2012-02-24 Nr. (23.1.1.)-3-1345
Į 2012-02-14 Nr. 515

DĖL PREKYBOS SUSITARIMO DĖL KOVOS SU KLASTOJIMU

Atsakydami į Jūsų 2012-02-14 raštą Nr. 515, informuojame, kad rengiant Lietuvos Respublikos pozicijas dėl Prekybos susitarimo dėl kovos su klastojimu (toliau – „ACTA susitarimas“) dalyvavo 14 institucijų: Užsienio reikalų, Teisingumo, Vidaus reikalų, Kultūros, Finansų, Ūkio, Sveikatos apsaugos, Žemės ūkio ir Susisiekimo ministerijos, Europos teisės departamentas prie Teisingumo ministerijos, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos, Valstybinis patentų biuras bei Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos. Galutiniam ACTA susitarimo tekstui be esminių pastabų pritarė visos minėtos institucijos.

Lietuvos Respublikos pozicijos buvo derinamos visiškai atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimą Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“. Pagal Tarptautinių sutarčių įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje numatytas aplinkybes derinimo procese dalyvavusios institucijos papildomų komentarų ar argumentų nepateikė.

PRIDEDAMA. Pažyma apie ACTA susitarimą, 3 lapai.

Užsienio reikalų ministras

Audronius Ažubalis

Edita Osipovaitė, 236 2920, edita.osipovaite@urm.lt

Informacija apie daugiašalį prekybos susitarimą dėl kovos su klastojimu

Šių metų sausio 26 dieną Lietuva, kartu su kitomis Europos Sąjungos šalimis narėmis, Japonijoje pasirašė Daugiašalį kovos su klastojimu prekybos susitarimą (Anti-Counterfeiting Trade Agreement – ACTA). Susitarime dalyvaujančios šalys: ES, Australija, Kanada, Japonija, P. Korėja, Meksika, Marokas, Naujoji Zelandija, Singapūras, Šveicarija ir Jungtinės Amerikos Valstijos.

Prekybos susitarimu dėl kovos su klastojimu (ACTA) siekiama nustatyti aiškią tarptautinę sistemą, kuri padėtų susitariančių šalių, tarp jų ir Europos Sąjungos, intelektinės nuosavybės teisių turėtojams veiksmingiau kovoti su nelegalia prekyba produktais, pažeidžiančiais intelektinės nuosavybės teises (INT).

Pagrindiniai motyvai sudaryti ACTA sutartį yra ekonominiai. ES viduje intelektinės nuosavybės apsauga yra pakankamai aukšto lygio, bet dėl žemesnių tarptautinių standartų Europos verslas stipriai nukenčia. Intelektinės nuosavybės teisių pažeidimai tiesiogiai įtakoja ES šalių ekonominę vystymąsi, inovacijų diegimą, darbo vietų kūrimą. Intelektinės nuosavybės neteisėtu panaudojimu paremtas importas išstumia ES pramonę tiek iš pačios ES rinkos tiek iš trečiųjų šalių rinkų. Kasmet ES pramonė patiria milijardais Eurų vertinamą žalą, todėl ES yra suinteresuota intelektinės nuosavybės apsaugos stiprinimu valstybėse, su kuriomis ES prekiauja. Lietuvai siekiant pritraukti užsienio investicijas į inovatyvias ir modernias ekonomikos sritis svarbu, kad jos teritorijoje būtų užtikrinama atitinkama INT apsauga.

Pažymėtina, kad ACTA iš esmės palies kitų pasirašiusių šalių teisinę bazę kovai su INT nusikaltimais, tačiau ne ES ir Lietuvos. ACTA neįpareigoja ES keisti teisės normas, nes ES teisė jau dabar yra gerokai pažangesnė nei dabartiniai tarptautiniai standartai, o baudžiamoji atsakomybė už intelektinės nuosavybės teisės pažeidimus susitarime numatyta tik tokia apimtimi, kiek tai neprieštarauja Europos Sąjungos galiojantiems teisės aktams ir atitinka valstybių narių baudžiamosios politikos praktiką. Tuo tarpu kitos susitarimo šalys, pasirašiusios ACTA, privalo intelektinės nuosavybės teisių įgyvendinimo lygį priartinti prie šiuo metu jau veikiančio ES lygmens. Siekiama, kad ateityje prie šio susitarimo prisijungtų kuo daugiau valstybių, įskaitant ir tokias svarbias pasaulio ekonomikas kaip Kinija ar Rusija.

Derybų metu Lietuva laikėsi pozicijos ir pasiekė, kad ACTA būtų darnus susitarimas, t.y. užtikrinant ekonominius interesus, tuo pačiu, būtų visapusiškai atsižvelgiantis į pagrindines žmogaus teises (teisės į nuosavybę, žodžio laisvę, duomenų apsaugą), laisvos internetinės erdvės svarbą ir suinteresuotųjų šalių, kaip vartotojų, interneto paslaugų teikėjų ir besivystančių šalių, interesus. Kitas svarbus derybinis tikslas buvo, kad ACTA neviršytų nustatytų ES teisės normų ir bendrų INT gynimo standartų kovojant su INT pažeidimais ir, kad ES prišimami teisiniai įsipareigojimai atitiktų ES teisę.

Tiek ES, tiek Lietuvoje susitarimas buvo derinamas įprasta, teisės aktų numatyta tvarka. Sutarties tekstas nuo 2010 m. lapkričio mėn. buvo patalpintas Europos Komisijos puslapyje tam, kad su juo susipažintų visuomenė. 2010 m. balandžio 26 d. LR Seime buvo surengta konferencija „Kaip apsaugoti intelektinę nuosavybę ir saugiau jaustis ES ir pasaulio rinkose“, kurioje buvo pristatytos ACTA derybos. Apie sutartį URM informavo spaudos pranešimais, ją pristatė Išorinių ekonominių santykių darbo grupės posėdyje (šioje grupėje dalyvauja tiek valstybės institucijų, tiek asocijuotų verslo struktūrų atstovai).

Svarbiausiais klausimais Lietuvos pozicija buvo derinama pagal nustatytą tvarką LINESIS (6 derinimai) bei TAPIS sistemose ir oficialiais raštais. Techniniais klausimais Lietuvos institucijos nuolat koordinuodavosi pozicijas darbo tvarka (elektroniniu paštu). Europos Komisija dokumentus ir paklausimus siųsdavo tiesiogiai atsakingoms LR institucijoms. Institucijos pozicijas dėl savo kompetencijos klausimų nustatydavo savarankiškai, net nederindamos su URM.

Visos institucijos, Lietuvos teisės aktų numatyta tvarka nacionalinių pozicijų derinimui, vieningai pritarė derybų dėl sutarties inicijavimui, sutartam ACTA tekstui bei sutarties pasirašymui.

Be URM, ACTA sutarties derinimo procese dalyvavo 13 institucijų:

1. Teisingumo ministerija
2. Kultūros ministerija
3. Susisiekimo ministerija
4. Sveikatos apsaugos ministerija
5. Ūkio ministerija
6. Vidaus reikalų ministerija
7. Žemės ūkio ministerija
8. Finansų ministerija
9. Europos teisės departamentas
10. Valstybiniu patentu biuras
11. Informacinės visuomenės plėtros komitetas
12. Muitinės departamentas
13. Valstybine duomenų apsaugos inspekcija

LR teisės aktai reglamentuojantys susitarimo vykdymą:

Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas (Žin., 2000, Nr. 89-2741);

Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (Žin., 2000, Nr. 74-2262);

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas (Žin., 2002, Nr. 36-1340);

Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas (Žin., 1999, Nr. 50-1598; 2003, Nr. 28-1125);

Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimo kodeksas (Žin., 1985, Nr. 1-1);

Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas (Žin., 2000, Nr. 92-2844);

Lietuvos Respublikos informacinės visuomenės paslaugų įstatymą (Žin., 2006, Nr. 65-2380);

Lietuvos Respublikos patentų įstatymas (Žin., 1994, Nr. 8-120);

Lietuvos Respublikos dizaino įstatymas (Žin., 2002, Nr. 112-4980);

Lietuvos Respublikos puslaidininkinių gaminių topografijų teisinės apsaugos įstatymas (Žin., 1998, Nr. 59-1655);

Lietuvos Respublikos muitinės įstatymas (Žin., 2004, Nr. 73-2517)

ACTA atspindėtos teisės normos, kurios jau yra įtvirtintos tokiuose ES teisės aktuose:

2004 m. balandžio 29 d. Direktyva 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo

2003 m. liepos 22 d. Tarybos reglamentas Nr. 1383/2003 dėl muitinės veiksmų, atliekamų su prekėmis, kurios, kaip įtariama, pagamintos pažeidžiant tam tikras intelektinės nuosavybės teises, ir priemonių, kurių turi būti imamasi prekių atžvilgiu nustatčius, kad jos pagamintos pažeidžiant tokias teises

2001 m. gegužės 22 d. Direktyva 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo

2000 m. birželio 8 d. Direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos Direktyva)

1995 m. spalio 24 d. Direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo

2002 m. liepos 12 d. Direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių)

2009 m. lapkričio 25 d. Reglamentas 1211/2009 dėl Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (EERRI) ir Biuro įsteigimo

2009 m. lapkričio 25 d. Direktyva 2009/136/EB iš dalies keičianti Direktyvą 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis, Direktyvą 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje ir Reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo

2009 m. lapkričio 25 d. Direktyva 2009/140/EB iš dalies keičianti Direktyvą 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos, Direktyvą 2002/19/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų ir Direktyvą 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų leidimo

Informacija apie ACTA susitarimą yra pateikiama ir nuolat atnaujinama Europos Komisijos internetinėje svetainėje adresu: <http://ec.europa.eu/trade/creating-opportunities/trade-topics/intellectual-property/anti-counterfeiting/>